

Dan, Drustvo, 17. novembar 2011.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ ZATRAŽIO DA SE SASLUŠAJU MINISTRI PRAVDE I
POLICIJE I DA SE SUSPENDUJE MILAN RADOVIĆ

ZIKS miriše na smrt

U posljednje dvije godine u spuškome zatvoru se desilo pet smrtnih slučajeva, od kojih su ostali nerazjašnjeni oni koji se odnose na smrt doktora Mladena Ivaniševića, Alena Harovića i Milivoja Terzića

Predsjednik Pokreta za promjene Nebojša Medojević zatražio je juče od Vlade da smijeni ili suspenduje direktora Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija u Spužu Milana Radovića zbog smrti pritvorenika Milivoja Terzića i brojnih sličnih slučajeva koji su se desili za vrijeme njegovog mandata. Medojević je istakao da Terzićeva smrt u spuškome zatvoru može da ugrozi dobijanje datuma pregovora sa Evropskom unijom.

On je nakon sastanka sa potpredsjednikom Vlade i ministrom pravde Duškom Markovićem tražio da se i Radovićevi saradnici suspenduju do okončanja istrage o Terzićevoj smrti.

Kako je Medojević rekao novinarima, smrt u ZIKS-u je težak incident koji može uticati na odluku Brisela o davanju datuma pregovora Crnoj Gori.

On je saopštio i da je već zatražio sjednicu skupštinskog odbora za bezbjednost, na kojoj bi se obavilo saslušanje direktora ZIKS-a, ali i ministara pravde i unutrašnjih poslova. Prije toga, smatra Medojević, potrebno je da Vlada povuče konkretan potez.

- Minimum koji Vlada u ovom trenutku treba da uradi jeste da suspenduje direktora Radovića i njegov tim i omogući nesmetanu istragu, jer je nastup direktora ZIKS-a skandalozan. On je juče pokazao da u Crnoj Gori ne postoje ni tužilac, ni obdukcijски nalaz, ni policijska istraga, već je on u jednom trenutku gospodar svih informacija koji daje konačne stavove. To može da se pogubno odrazi na dobijanje datuma pregovora - ocijenio je Medojević.

Terzićeva smrt je samo jedna u nizu u posljednje dvije godine u spuškome zatvoru. Pored toga, Radovićevi službenici su u više navrata optuživani za prebijanja pritvorenih i osuđenih lica, kao i za snabdijevanje drogom unutar Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija u Spužu.

Terzić je peti osuđenik koji je umro u zatvoru u veoma kratkom periodu. Još nije u potpunosti rasvijetljena ni smrt doktora Mladena Ivaniševića, koji je nedavno preminuo u zatvorskoj ćeliji, a istražni organi već imaju novi slučaj.

Dr Ivanišević je protiv službenika obezbjeđenja i zatvorenika podnio više prijava zbog maltretiranja. Međutim, iz ZIKS-a tvrde da njegova smrt nema veze sa bilo kakvim maltretiranjem i da se radi o prirodnoj smrti.

Osuđena lica smještena u istoj sobi obavijestila su dežurnu službu obezbjeđenja da je Ivaniševiću pozlilo i sa dežurnim medicinskim tehničarom pokušali da mu pruže pomoć. Pošto nije došlo do poboljšanja, on je transportovan u Urgentni blok Kliničkog centra Crne Gore.

Iz ZIKS-a navode da je nakon toga uprava obaviještena da je Ivanišević preminuo. Dodaju da je po nalogu tužioca obavljena obdukcija tijela osuđenog Ivaniševića i da je uzrok smrti najvjerovatnije srčani udar.

Osuđenik Radojko Jurišević (64) preminuo je 12. juna 2011. godine, oko 9 sati i 45 minuta, u Kliničkom centru Crne Gore. Njemu je pozlilo 11. juna, oko 19 sati i 30 minuta, dok je gledao TV u svojoj sobi, nakon čega su ga službenici zdravstvene službe KPD-a hitno prevezli u Urgentni blok Kliničkog centra. Prema nezvaničnim informacijama, Jurišević je noć ranije

popio veću količinu lijekova, a smrt je nastupila usled trovanja. On se nalazio na izdržavanju zatvorske kazne od 14 godina zbog ubistva jedne osobe i pokušaja ubistva više osoba 1999. godine u Bijelom Polju. Kazna mu je isticala za 18 mjeseci.

Jedan od najdrastičnijih primjera stanja u ZIKS-u za vrijeme Radovićevog mandata je smrt Podgoričanina Alena Harovića (26) koji preminuo zbog uzimanja prevelike doze opojnih supstanci 29. oktobra 2009. godine u zatvoru u Spužu, dok je njegov cimer Dragan Mihailović tada završio u bolnici zbog teškog trovanja.

U sobu 15 poluotvorenog odjeljenja ZIKS-a, osim Harovića i Mihailovića, bila su smještena još četvorica osuđenika. U noći između 28. i 29. oktobra 2009. godine najprije je, oko 20 časova, pozlilo Draganu Mihailoviću. On je odmah prevezen u Klinički centar u Podgorici, gdje su ljekari uspjeli da se izbore za njegov život. Nakon toga, kako tvrdi uprava zatvora, osuđenici su legli da spavaju i sutradan se požalili straži kako cijele noći nijesu mogli da spavaju zbog Harovića koji je hrkao i veoma teško disao. Ni ujutru u šest sati, kada se obavlja smotra, nije im bilo sumnjivo što on nije mogao da se probudi. Stražari su, kako je tada rečeno na konferenciji za novinare, kazali da je Harović umoran i da još spava, pa je dozvoljeno da on ostane u krevetu. Tek pošto su se vratili u sobu, poslije deset časova, shvatili su da se Harović bori za život. Pozvali su obezbjeđenje, a u 10 sati i 15 minuta mladić je prevezen u zatvorsku bolnicu. Međutim, već bilo kasno i Harović je umro u 10 sati i 40 minuta.

U zatvorskoj bolnici u Spužu 7. februara ove godine, u jutarnjim satima, ubio se pritvorenik Batrić Jovičević (71), osumnjičen za ubistvo Tanje Brajović. Pritvorenik je samoubistvo izvršio u vrijeme dok su ostala pritvorena lica smještena s njim u kolektivnoj sobi spavala. On je sebi oduzeo život tako što je jedan kraj prethodno pripremljenog komada platna svoje garderobe fiksirao za bezbjednosne rešetke na prozoru. Zbog narušenog zdravlja, niza somatskih bolesti, pritvorenik se nalazio pod stalnom ljekarskom negom, uz redovne kontrole zatvorskog ljekara i redovne preglede ljekara specijaliste psihijatra.

M.V.R.

Kambodža u Spužu

Osuđenici iz spuškog zatvora su u više navrata obavještavali javnost o postojanju takozvanih "Kambodža" soba, a što je Uprava ZIKS-a uporno negirala. Zatvorenici su čak pozivali i predsjednika Višeg suda Mušiku Dujovića da dođe i provjeri da li postoje takve sobe, ali mu je uprava pokazivala nove adaptirane ćelije, tvrdeći da sobe o kojima govore osuđenici više ne postoje. Prema istim tvrdnjama, pritvorenici u "Kambodži" spavaju po dvojica u krevetu, a dosta ih je i na podu. Kao potvrdu za to oni su u nekoliko navrata objavljivali fotografije i na fejsbuku.

Oni tvrde da u "Kambodža" sobe službenici ZIKS-a smještaju uglavnom od 15 do 30 ljudi, iako ima samo 12 kreveta. U tim sobama često se vrši tortura nad zatvorenicima. Kamere su postavljene na hodnicima, a u sobama ih nema, tako da obezbjeđenje može da tuče zatvorenike a da se to kasnije ne može dokazati.

Prebijali zatvorenike

Pitanje smjene direktora ZIKS-a Milana Radovića potezano je u nekoliko navrata u poslednjih godinu i po dana. Jedan od razloga razmatranja njegove smjene, između ostalog, bila je i činjenica da skupštinski odbor za ljudska prava i slobode nije usvojio izvještaj Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija o preduzetim radnjama na osnovu preporuka ombudsmana, u kojima se navodi da su službenici ZIKS-a 27. oktobra prošle godine prekršili prava pritvorenika Igora Milića i Dalibora Nikezića. Uprava ZIKS-a je pokrenula disciplinski postupak protiv trojice službenika.

Iako su Radović i uprava Zavoda uporno negirali da u ZIKS-u ima torture, ubrzo je stigao "šamar" od Inicijative mladih, koja je objavila snimak prebijanja zatvorenika. Radi se o video-snimku sa sigurnosnih kamera iz jednog od hodnika prostorija u ZIKS-u od 27. oktobra prošle godine. Snimak potvrđuje prijave dva lica koja su prijavila torturu koju su doživjela tog dana.

Begović: Zatvor pokriven kamerama

Advokat Zoran Begović smatra da je spuški zatvor tehnički opremljen dosta dobro i da se može pratiti gotovo svaki pokret pritvorenih i osuđenih lica. On dodaje da su se posljednjih godina mnoge stvari promijenile.

-Instaliran je veliki broj bezbjednosnih kamera na neuralgičnim mjestima, tako da ljudi iz obezbjeđenja imaju mogućnost da prate sve te problematične tipove. Svaki dan sam u istražnom zatvoru i tvrdim da je jako teško u ovakvim uslovima, kod ovakvih bezbjedonosnih situacija i velikog broja kamera, organizovati neko ubistvo a da se to ne otkrije - rekao je Begović za "Dan" dodajući da je realno očekivati probleme sa problematičnim tipovima, ali to ne treba da bude alibi, jer je zakon jasan.